

30 JUL 2010

ՀԱԽՑ ՀԱՂԺՈՂԿՈՄԱՏ

ՊԱՅՄԱՆԱԳԻՐ

ՊԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ-ԶՈՅ-ԱՆԱՍՆԱԲՈՒԺԱԿԱՆ
ՄԻՆԻՄՈՒՄ՝ ԱՄԱՐԱՅԻՆ ՈՒ ԶՄԵՇԱՅԻՆ ԱՐՈՏԱ-
ՄԱՍԵՐ ՅԵՎ ԽՈՏՀԱՐՔՆԵՐ ՈԳՏԱԳՈՐԾՈՂՆԵՐԻ
ՀԱՄԱՐ

ԳՐԱԴԱՐԱՆ

1935

ՑԱՐՑԱՐ

09 SEP 2013

21.298

636 սր

Հ-11

ՊԱՅՄԱՆԱԳԻՐ

1935 թ. « Տ-ին գյուղ քաղաք

Մենք ի հերքո ստորագրողներս, մի կողմից՝

ի

հողաժինը, հանձին (պաշտոնը) _____

ի, վոր հետագայում կոչվելու յի հողաժին, մյուս կողմից՝ զբջանի

գյուղ _____

անվան կոլտնաեսությունը կամ _____

պետ. կազմակերպությունը,

խորհունտեսությունը (ընդգծել), հանձին նրա լիազոր

ներկայացուցիչը ընկեր. ի, վոր

հետագայում կոչվելու յի ոգտագործող, կնքում ենք սույն պայմանագիրը հետևյալի մասին:

1. զբջանի հողաժինը յուր տրամադրության տակ գտնվող պետական փոնդի ամսուային, ձմեռային արոտաեղերից և խոտհարքներից հատկացնում և ամբացնում ե

զբջանի անվանում և ամբացնում ե

գյուղի անվանում և ամբացնում ե

կոլտնաեսության, գյուղի սուբհրդին կամ

խորհունտեսության պետի մինարեկին, ընդմիջու ոգտագործման իրավունքով, հետևյալ ամսուային-ձմեռային

արոտաեղերն ու խոտհարքները:

ՍԵՐԱԳԻՑ Գար Հակոբյան

Դաշտիա լիազոր Ա-94

Հրատ. № 213, պատվեր № 270, տիրութ 2500

Հանձնված և արտադրության 1935 թ. Ապրիլի 20-ին

Ստորագրված և տպագրելու 1935 թ. Ապրիլի 29-ին

Գյուղեատի տպարան, Ցերեան, Եալբանդյան 50

ԱՐԱՐԱԿԱՆ ՅԵՎ ԶՄԵՐՄԱՆ ԱՐԴՆԵՐ

հԱՏՎԱՐԺՈՒՅՆ

2. Հողբաժինը պարտավորվում է աեղում ցույց
տալ ոգտագործողներին հատկացված արոտների ու
խոտհարքների սահմանները և տալ նրանց այդպիսի-
ների, հատակագիծը:

3. Ագտագործողը պարտավոր և պահպանել իրեն
հատկացրած արոտ-խոտհարքների սահմանանիշերը՝
Սահմանանիշերի անհետացման ու, փոփոխության հա-
մար մեղավորները յենթարկվում են քրեյական պա-
տասխանատվության և տուգանքի՝ 10-րդ կետում հիշ-
ված դռւմարի չափով:

4. Արտաներն ու խոտհարքներն ոգտագործողների
կողմէց վարելն ու հացահատիկ ցանելը խստիվ արդեւ-
վում է: Այդ կետը խախտող ոգտագործողները յեն-
թարկվում են քրեյական պատասխանատվության և
ցանքը բռնագրավվում է, իսկ խոտացանք կատարելու
գեպքում անհրաժեշտ և հողժոկումատի թույլավու-
թյունը:

5. Հատկացված արոտներն ու խոտհարքներն ուժ-
տագործողի կողմից ամբողջությամբ չոգտագործելու
և ուրիշին հանձնելու գեպօւմ, հողբաժնին իրա-
վունք և վերապահվում ավելցուկը կտրել և հատկաց-
նել մի այլ ոգտագործողի՝ ժամանակավոր կամ մշտա-
կա ոգտագործման համար:

6. Թգտագործողը պարտավորվում է հատկացված որոշակութաբնիքում կատարել յուրաքանչյուր արոտային սեպոնում բարելավման հետեւյալ աշխատանքները.

մաքրել քարերից հեկտ.
մինչև ծաղկելն արմատական անել
թռւնավոր խոտերից հեկտ.

աղմատահան անել կամ քաղել
մոլախոտերը Տեկտ.
խոտաբքի վերածել Տեկտ.
վռոզգել Տեկտ.

և միշտ մաքուր պահել աղբյուրներն ու ճակները, խոկ սեղոնի վերջում, արոտից իջնելուց առաջ, մաքրել ճակները (գյուղերը), ամրացնել նրանց պատերը, կարգավորել ջրհավաքները՝ առաջիկա սեղոնին ջուր հավաքելու համար:

7. Ոգտագործողը պարտավորվում է կարգավորել
հատկացիած արտօների և խոտհարքների սահմաններում ընկած ճանապարհները և ուղիները, այն եւ մաքրել քարերից, լցնել փոսիերը, կարգավորել քարքառութաներում (չընդուներում) յեղած անցքերը, կտրել ճանապարհներով հոսող ջրերը, նորոգել կամուրջները և գետակների ու առուների միջով ընկած ծանծաղութաները, ինչպես և չորացնել արտօներում ու խոտհարքներում յեղած ճանածութաները:

8. Հատկացված արոտատեղերում թուլատրվում
է արածեցնել հևտեյալ քանակի անտառներ.

ինչոր անասուն _____ գլուխ
կամ վոչխար և այծ _____ »
խառը (ինչոր և մանը) _____ »

9. Ողտագործողը պարտավորվում և պահպանել
արոտների սահմաններում ընկած խոտհարքները և
ժամանակին հնձել խոռոշ:

10. Վեհրոնիշյալ կետերում հիշված պարտավորությունները խախտելու դեպքում, ոգտագործողը յեն-

թարկվում ե տուգանքի՝ Յ-րդ կետը խախտելու համար—սահմանանիշերն անհետացնելու, փոփոխելու համար՝ մինչև 500 ռուբլի, վոր գանձվում ե վարչական կարգով, ըլջործելումի կողմից հաստատվելուց հետո և նույն կարգով:

6-րդ կետը խախտելու դեպքում՝ յուրաքանչյուր չկատարած հեկտարի համար 50 ռուբլի:

7-րդ կետը խախտելու դեպքում՝ պահանջվող աշխատանքի իսկական արժեքի կիսի չափով:

8-րդ կետը խախտելու համար՝ նորմայից ավելի յուրաքանչյուր գլուխ գոչխարի համար՝ 1 ռուբլի և խոշորի համար՝ 2 ռուբլի:

9-րդ կետը խախտելու դեպքում—փչացրած յուրաքանչյուր հեկտար խոտհարքի համար՝ 100 ռուբլի:

11. Ոգտագործողն առանց հարգելի պատճառի իրեն հատկացված արոտամասից մի սեղոն չոփտվելու դեպքում դրկվում ե այդ արոտներից:

12. Վերավարձակալությամբ (սուբարենդա) բզբաղվող ոգտագործողները զրկվում են արոտներից և կանչվում քրեյական պատասխանատվություն:

13. Ոգտագործողը ալարտավորվում ե արոտների ոգտագործության ժամանակ սույն պայմանագիրը և անհրաժեշտ տեղեկությունները՝ արոտներում յեղած չնչերի, տնտեսությունների ու անասունների մասին՝ թողնել արոտատեղի լիազորի մոտ (արոտներում), իսկ մնացած ժամանակ՝ կոլխոզի վարչութեան գրասենյակու և գյուղխորհրդի

Ա Ա Ր Տ Ս Ա Դ Ի Բ

ԱԳՐՈ-ԶՈՂ-ԱՆԱՄՆԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ՄԻՆԻՄՈՒՄ ԱՐՈՏ
ՈԴՏԱԳՈՐԾՈՂՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

Անասնապահության զարգացման հիմնական պայմանը հանդիսանում է, մի կողմից՝ կերի բազայի կաղմակերպումը, նրա ուսցիոնալ ոգտագործումը, մյուս կողմից՝ ագրո-զորականաբուժական մինիմումի այստեղ ճիշտ կիրառումը, վորի համար արոտ ոգտագործողները պարտավոր են հետեւյալ ձեռնարկելումները կիրառել իրենց ընդմիշտ ոգտագործման յենթակա արոտների ու խոտհարքների վրա:

1. Թույլատրելի յե արածեցնել ամառային արոտների մեկ հեկտարի վրա.

առաջին կարգի	արոտատեղերում	մինչև 6—7 դւ.	վոչխար	
յերկրորդ	»	»	4—5	»
յերրորդ	»	»	2—3	»

Զմեռային արոտների մեկ հեկտարի վրա.

առաջին կարգի	արոտատեղերում	մինչև 3—4 դւ.	վոչխար,	
յերկրորդ	»	»	2—3	»
յերրորդ	»	»	1—1,5	»

Զիերի և խոշոր յեղջյուրավոր անասունների համար անհրաժեշտ տարածությունը հաշվելու ժամանակ ընդունել հետեւյալ հարաբերությունը.

1. Մեկ ձին հավասար ե 6—7 գլուխ գոչխարի. մեկ գլուխ խոշոր յեղջյուրավոր անասունը՝ 5 գլ. վոչխարի,

2. Նախքան անասուններն արոտ տեղափոխելու, արոտ ոգտագործողները պարտավոր են արոտը մաքրել նախքան արբիներից մնացած դիակներից (գեշերից) և այլ մնացորդներից:

3. Մաքրում և նորոգում են աղբյուրները, առուներն ու ջրհորները՝ հարմարություններ ստեղծելով անասունները ջրելու համար:

4. Խոտհարքների և արոտների արդյունավետությունը բարձրացնելու համար, վորտեղ հնարավոր է, ձեռնարկել արհեստական վոռովում, իսկ վորտեղ ջրի պակասություն և զգացվում, կառուցել ջրամբարներ՝ անասունները ջրելու և վոռեգելու համար, ինչպես և չորացնել ճահճուտները:

5. Ամենախիստ կերպով կիրառել արոտաշրջանառություն: Մինչ արոտ դուրս գալը, տնտեսությունն (ոգտագործողը) արոտը բաշխում և ըստ նախիրների տեսակների ապահովելով լավ արոտամասերով առաջին հերթին ցեղական և ռեկորդային անասունները:

6. Արոտ ոգտագործողները պարտավոր են իրենց ընդմիջա հատկացրած արոտատեղում ունենալու ճիմնական կառուցումներ՝ առասուններին, մանավանդ մատղաշներին և ցեղական անասուններինց ցրտից, անձրեխց պաշտպանելու համար, ինչպես և սպասարկող պերսոնալի և կաթնամթերքների համար:

Շանօրություն. — Նախքան բոլոր տեսակի ճիմն. կառուցումների սկսելն անհրաժեշտ և ստանալ հողբաժնի, խոշոր կառուցումների դեպքում նաև զողովրդատի թույլատվությունն ու համաձայնությունը:

7. Անասունները գեղեր ու ցերեկ արածեցնելը պարտադիր և բոլոր շրջանների համար:

8. Թույլ և նիհար անասունները նոր արոտ բարձրանալիս ամենասուշագիր կերպով հետեւ մինչև նրանց կաղղութվելը:

9. Կորուկ կերպով արգելվում ե անասուններին մեծ և բանուկ ճանապարհներին, գերեզմանոցներիում, վարակված ճահճուտների և անասնարուժական հսկողության տակ յեղած վայրերում արածեցները:

10. Անասուններն արոտ քշելու ժամանակ պետք է կատարի անասնարուժական քննություն: Սուրպարակչի ճիշտանգություն ունեցող անասունները պահպառ են տեղերում, բժշկվում, ապա նոր ուղարկվում արոտ:

11. Արոտներում ունենալսուրպարակիչ ճիշտանգություն ունեցող անասունների համար մեկուսարաններ, հատկացնել առանձին արոտամաս, խիստ չեղոք պահելու պայմանով:

12. Արոտային սեղուն սկսելուց առաջ պետք է բոլոր հոփիմներին, ողնականներին, բրիգադիրներին կարձատել կամընթացների միջոցով ծանոթացնել միշտաք վնասակար խոտարույսերի և առաջին ոգնության համար անհրաժեշտ գիտելիքների հետ, արամագրելով գեղարկող՝ անհրաժեշտ գիտություն:

13. Զի թույլատրվում միկնույն տարածության վրա արածեցնել տարրեր տեսակի անասուններ:

Տարրեր տեսակի անասուններ ունեցող տնտեսությունները պարապոր են սահմանի արոտներ ոգտագործելու խիստ հերթականություն, այն և սկզբում արածեցնել խոշոր յեղջ. անասուններ և ձիեր, իսկ նրանից հետո միայն բաց թողնել մանր յեղջ. անասուններ, իսկ մատղաշներին արածեցնել առանձին:

14. Արոտատեղերի ոգտագործումը թույլատրվում է միայն հողաշերտը չորանալուց, խոտարույսը յինթալպյան արոտներում 8—10, իսկ ալպյան արոտատեղերում 5—6 սանոտ բարձրանալուց հետո:

15. Լեռնային, կտրտված, խորդուրորդ ռե-
լիք ունեցող արոտատեղերում անասուններին պետք
ե արածեցնել ամբողջ ճակատով՝ արգելելով իրար հե-
տևից արածելը, վորից կտրվում ե հողի վերին շերտը
և առաջացնում արոտների սանդխածելություն:

16. Սիստեմատիկ պայքարել մոլախոտերի գեմ
հնձելով կամ արմատախիլ անելով այն մինչև ծաղկելը,
սեղոնում 3 անգամից վոչ պահաս:

17. Արոտատեղերի և խոտհարքների բերքատվու-
թյունը բարձրացնելու, անպետք ճանաչված արոտներն
աստիճանաբար պիտանի դարձնելու նպատակով
առաջարկվում ե—քարերից մաքրել ճահիճները չորաց-
նել ամեն մի սեղոնում արոտների տարածության
վոչ պակաս 10% —ի չափով:

18. Արոտատեղի թույլ բուսականություն ունե-
ցող մասերը պարատացնելու նպատակով՝ անասուն-
ների հանգստի տեղերը հաճախակի փոխել և գոյացած
աղբը հավասար չափով ցրել այդ մասերի վրա:

19. Սատկած անասունն անմիջպատճ պետք ե
մեկուսացնել և կաշին չմաշկել մինչև բժշկի քննու-
թյունը, վորից հետո հատուկ անասնակերեղմա-
նոցում թաղել:

20. Արգելվում ե մալինիզացիայի չենթարկված
և համապատասխան վկայական չունեցող ձիերն
արոտ ուղարկելու:

21. Վոչխարների թոքային ճիճուներով վարակ-
ված շըջաններում սահմանվում ե արոտներն արածեց-
նելու խիստ հերթականություն: Յուրաքանչյուր,
արոտամասում թույլատրվում ե արածեցնել 5—6 որ,
իսկ արածեցված արոտը թույլատրվում ե վերա-
դունալ 3 ամսից վոչ շուտ:

22. Տնտեսության մեջ նոր բերված պահապան
շներին 15 որով կարանտին նշանակել և ճիճվագերծ
անել՝ յենթարկելով դինիլմինտեզացիայի:

23. Զմռան արոտներ ոգտագործողները բինա-
ներում պետք ե ունենան կերի վորոշ պաշար՝ ցուրտ
ու վատ յեղանակներին անասուններին կիրակբեռու
համար:

24. Անհրաժեշտության գետքում կողմերին թույլ
լատրվում ե փոխադարձ համաձայնությամբ լրացու-
ցիչ կետեր մացնել սույն պայմանագրում:

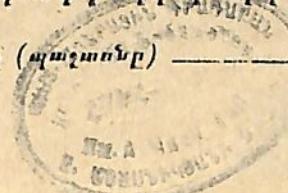
25. Բացի հիշյալ ագրո-կոռ-անասնաբուժական
մինիմումից, արոտ ոգտագործողների համար պարտա-
գիր ե նաև հողմողկորմատի № 48 հրամանով սահման-
ված զոռմինիմումը:

26. Պայմանանագիրը կնքվում ե 2 որինակից,
մեկը մնում ե արոտ ոգտագործողի մոտ, մյուսը՝ հող-
բաժնում,

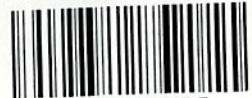
Սառուղություններ՝

_____ -ի Հողբաժնի _____
(պաշտոնը) _____ (_____)

Ար ու ոգտագործող կաթոմակերպության լիազոր
ներկայացուցիչ (պաշտոնը) _____

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0301102

21298

201

636
2-11

Договор и зооминимум